

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ ΝΕΟΤΗ

Του φιλολόγου κ. Δ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Γ' (τελευταίον)

Ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ἀπό κτήριν μορφώσεως, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ μελέτῃ τῶν νέων πρέπει να ἔχῃ ὀρίσμενον βασικὰς κατευθύνσεις. Πρέπει να μελετᾷ ὁ νέος ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸν γραπτὸν μὲθρον τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος διὰ νὰ γίνῃ δαλὴρὸς ἀνθρώπος, νὰ ἀναπτύξῃ ἕνα πλούσιον καὶ δαμψιλὸν πνευματικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ἐρείθεται εἰς τὴν ἀντοῖαν καὶ εὐγενεστέραν ὅσον τῆς ζωῆς.

Δύσκολο τὸ καθῆκός αὐτοῦ μίᾶς ὁλοκληρωμένης καὶ τελείας μελέτης. Ἀπρεῖται ὁ νέος ἡ δυσκολία διὰ τὸν νέον ποῦ μελετᾷ πρέπει να μείνῃ νέος ἐνὸς καὶ μείνῃ πάντα, δασ χρονία καὶ ἀνέξῃ, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς τὴν φλογερότητα τῆς πίστεως, εἰς τὸ ὅλον ἀντικρύσμα κάθε ὁράτου ὠλητοῦ καὶ ἀλθινοῦ» γράφει ὁ διαπρεπὴς φιλόλογος Ι. Σκουτοῦρης (Μελέται καὶ ἄρθρα, σελ. 260). Τότε γίνεται πνευματικὸς ὁ ἄνθρωπος, διότι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἀρετὴ, ὡς βαθεῖα καὶ διαυγής καλεῖται γεννῆς πραγματικότης, θὰ ὑποδεικνύῃ τὸν δρόμον πρὸς παρατήρησιν ὧλων τὸν πλεονάζον τῆς ζωῆς μὲ τὰ προβλήματα τῆς, καὶ θὰ ὁδηγῇ εἰς τὴν τελείαν συγκρότησιν καὶ ἀγωγὴν. Ἐνῶς νέος καὶ χριστιανὸς σὺνάμα ποῦ ποθεῖ νὰ ἀπατήσῃ δαλῆριν ἠνθρωπίνον μορφήν, ἡμπερὶ νὰ ἀντιλήθῃ τὸ νόημα καὶ τὴν φύσιν τῆς. Διότι ἐμπνεόμενος ἀπὸ χριστιανικὴν πίστιν ἐνστερνίζεται δολοκλήρην τὴν δαλῆριν καὶ διδασκαλίαν τῆς ζωῆς. Ἡμπερὶ νὰ γινώσκῃ τὴν ζωῆς. Ἡμπερὶ νὰ τοιαῦτα κριτήρια νὰ προσανατολίζεται εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις, εἰς τὰς φιλοσοφικὰς ρεῦμας, τὰς διαφορὰς μεγάλας φυσιογνωμίας καὶ τὰς ποικίλας ἀντιλήψεις τῆς ζωῆς, καὶ νὰ τὰς τοποθετῇ ὀρθῶς. Τοῦτο ἂν ποτελεῖ ἐκφράσιν ὀνίου τοῦ ὁλοκληρωμένου μορφώσεως.

Ὁ ἐθνικός ποιητὴς Δ. Σολωμὸς εἰς λόγον ποῦ ἐξεφώνησεν

εἰς τοὺς συμμαθητὰς τοῦ ἐπιδείκναι τὴν ἱταλίαν, παραγεῖν ἐμπνεύσεως: ἐν συμμαθητῇ μου, μᾶλλον τὴν πιστιμὴν καὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ νὰ ὑπερπαρανεύθῃς, ἀν πραγματικῇ μᾶλλον τὴν ἐπιστημὴν τῶν μέλλον μαθὰς βὰς εἶναι μετὰ τοῦ ἄν ὅλας σπριχνοῦς στὴν βικίαν, ἀν τὰ βὰς ματαίαν ἐρηγήθῃς ἐν γράμματι καὶ ἀρετῇ, ἀλλὰ πρὸς ὀφέλη τοῦ λαοῦ. Τότε θὰ ἔχωμε ἡθικὴ ἀναγέννησιν, καὶ τότε ὅλον βὰς εἶναι μεγάλον (Κ. Γ. Ροσούλα, Ἀπαντα Σολωμ, σελ. 41).

Ταυτοτρόπως ὁ νέος σπουδαστής, ὁ φοιτητής, ὁ σθητής, ὁ ἐργασζόμενος μὲ τὴν ἡμετέραν τὸν παλμὸν δὲ σέρεται εἰς τὸν κόπον καὶ μὲ μόχθον τῆς μελέτης μὲ τὴν μοιρὴν ὅτι δὲ ζῇ ὡς ἄνθρωπος.

Καὶ σύμφωνα μὲ τὰς σκέψεις τοῦ ποιητοῦ Σολωμοῦ καὶ ἐκ τῆς παιδαγωγοῦ, ὁ νέος διαβάζει καὶ θὰ μελετᾷ τὴν ιστορίαν λ. χ. διὰ νὰ ὀπλιθῇ ἐαυτὸν τοῦ ἀπὸ τοῦ θέματος αἰώνων. Θὰ μελετᾷ π. χ. Τέχνην διὰ νὰ τὴν ζῇ ὡς ἄνθρωπος τῆς δαλῆρας. Θὰ μελετᾷ σκέψεις διὰ νὰ ἀποφάνῃ νουομῶν παλαιστέρων καὶ αἰτέρων διὰ νὰ νοήσῃ τὸ μὲλεον τῆς ζωῆς καὶ τῆς πέρας. Δὲν πρέπει νὰ στρέφεται ἐπὶ λέξει τὴν μελέτην μόνον τὴν ἰδιόετιαν. Ἀλλὰ ἡ μελέτη καὶ ἡ μορφωσις καὶ ἡ ἀρετὴ παρὰσχολοῦν καὶ θὰ παρελθὲν εὐκαιρίαν εἰς τὸν νέον νὰ ἴσῃ καὶ οὐ συμβῇ ὥστε ὅλας νὰ ἴσῃσιν—μὴν ἐπιμένῃ, χωρὶς στυλμαγνίας, ἢν αἰσιόδοξον, ἀντοῖαν καρποφόρον, διότι θὰ ἐμπνέει ἀπὸ τὴν ἀναστροφὴν καὶ γινώσκῃ τὸν πνευματικὸν ἀετὶ τῆς πλήρους χριστιανικῆς ζωῆς καὶ πίστεως.

Δημ. Ν. Παπαθανασοπούλου
Καθηγητὴς φιλολόγος

Διὰ ΣΑΜΗΝ—ΙΘΑΚΗΝ

Μὲ τὸ ὑπερπολυτελεὲς πλοῖον
FERRY BOAT
"ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ,"

Διὰ Σάμην καθημερινὰς 2αν μεσημβριαν (πλοῖον τοῦ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ἀναχωρεῖς 3ην μ. μ.)
Διὰ Σάμην—Ιθάκην, Τρίτην, Πέμπτην, Σάββον

Ναυτικὸν Πρακτορεῖον: ΤΣΙΜΑΡΑΣ — ΠΥΛΑΡΙΟΣ — ΦΙΛΙΠΠΟΥ
Ὁθωνος—Ἀμαλίας καὶ Ἀράτου Τηλ. 27—83

Διὰ ΣΑΜΗΝ—ΙΘΑΚΗΝ

Μὲ τὸ ὑπερπολυτελεὲς πλοῖον
FERRY BOAT
"ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ,"

Διὰ Σάμην καθημερινὰς 2αν μεσημβριαν (πλοῖον τοῦ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ἀναχωρεῖς 3ην μ. μ.)
Διὰ Σάμην—Ιθάκην, Τρίτην, Πέμπτην, Σάββον

Ναυτικὸν Πρακτορεῖον: ΤΣΙΜΑΡΑΣ — ΠΥΛΑΡΙΟΣ — ΦΙΛΙΠΠΟΥ
Ὁθωνος—Ἀμαλίας καὶ Ἀράτου Τηλ. 27—83

Διὰ ΣΑΜΗΝ—ΙΘΑΚΗΝ

Μὲ τὸ ὑπερπολυτελεὲς πλοῖον
FERRY BOAT
"ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ,"

Διὰ Σάμην καθημερινὰς 2αν μεσημβριαν (πλοῖον τοῦ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ἀναχωρεῖς 3ην μ. μ.)
Διὰ Σάμην—Ιθάκην, Τρίτην, Πέμπτην, Σάββον

Ναυτικὸν Πρακτορεῖον: ΤΣΙΜΑΡΑΣ — ΠΥΛΑΡΙΟΣ — ΦΙΛΙΠΠΟΥ
Ὁθωνος—Ἀμαλίας καὶ Ἀράτου Τηλ. 27—83

Διὰ ΣΑΜΗΝ—ΙΘΑΚΗΝ

Μὲ τὸ ὑπερπολυτελεὲς πλοῖον
FERRY BOAT
"ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ,"

Διὰ Σάμην καθημερινὰς 2αν μεσημβριαν (πλοῖον τοῦ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ἀναχωρεῖς 3ην μ. μ.)
Διὰ Σάμην—Ιθάκην, Τρίτην, Πέμπτην, Σάββον

Ναυτικὸν Πρακτορεῖον: ΤΣΙΜΑΡΑΣ — ΠΥΛΑΡΙΟΣ — ΦΙΛΙΠΠΟΥ
Ὁθωνος—Ἀμαλίας καὶ Ἀράτου Τηλ. 27—83

Διὰ ΣΑΜΗΝ—ΙΘΑΚΗΝ

Μὲ τὸ ὑπερπολυτελεὲς πλοῖον
FERRY BOAT
"ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ,"

Διὰ Σάμην καθημερινὰς 2αν μεσημβριαν (πλοῖον τοῦ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ἀναχωρεῖς 3ην μ. μ.)
Διὰ Σάμην—Ιθάκην, Τρίτην, Πέμπτη